

Нысан
Н БС ПМУ 7.18.3/37

Қазақстан Республикасының білім және ғылым министрлігі
С.Торайғыров атындағы Павлодар мемлекеттік университеті
Химиялық технологиялар және жаратылыстану факультеті
Химия және химиялық технологиялар кафедрасы

5B072100 – Органикалық заттардың химиялық технологиясы,
5B072000 – Бейорганикалық заттардың химиялық технологиясы
мамандықтарының күндізгі және сырттай оқу түрінің студенттеріне арналған

Кәсіби қазақ тілі

ПӘНІ БОЙЫНША ОҚЫТУ БАҒДАРЛАМАСЫ (Syllabus)

Павлодар

Нысан
Н БС ПМУ 7.18.3/38

БЕКІТЕМІН

ХТЖЖФ деканы

_____ Ахметов К.К.

«__» _____ 20__ ж.

Құрастырушы: аға оқытушы _____ Тугамбаева Т.Б.

Химия және химиялық технологиялар кафедрасы

5В072100 – Органикалық заттардың химиялық технологиясы,
5В072000 – Бейорганикалық заттардың химиялық технологиясы
мамандықтарының күндізгі және сырттай оқыту түрінің студенттеріне
арналған

Кәсіби қазақ тілі

пәні бойынша оқыту бағдарламасы (Syllabus)

Бағдарлама 20__ ж. «__» _____ бекітілген оқу жұмыс бағдарламасының
негізінде әзірленді.

20__ ж. «__» _____ кафедра отырысында ұсынылды Хаттама № ____

Кафедра меңгерушісі _____ Жапаргазинова К.Х. «__» _____ 20__ ж.

Химиялық технологиялар және жаратылыстану факультетінің оқу-
әдістемелік кеңесімен мақұлданды

20__ ж. «__» _____ Хаттама № _____.

ОӘК төрағасы _____ Нургожин Р.Ж. 20__ ж. «__» _____

1 Оқытушы жайлы мәліметтер және контакты ақпарат

Тугамбаева Токжан Бабатаевна химия және химиялық технологиялар кафедрасының аға оқытушысы.

Химия және химиялық технологиялар кафедрасы С. Торайғыров атындағы ПМУ-нің бас корпусында орналасқан (Ломов көшесі, 64, аудитория А-509, контакті телефон (87182) 673651)

2 Пән жайлы мәліметтер

Пән екінші курста (семестр 3) оқытылады. Курстың ұзақтығы 15 апта. Пәннің жалпы жұмыс сыйымдылығы 90 сағат, олардың 30 сағаты аудиторияда жұмыс істеуге, ал 60 сағаты студенттердің өздік жұмысына беріледі. Аудиториялық сағаттардың сабақтардың түріне бөлінуі күнтізбелік кестеде берілген. Қорытынды бақылау – емтихан.

«Кәсіби қазақ тілі» пәнінде кәсіби қазақ тілінің негіздері, кәсіби лексика мен ОЗХТ және БЗХТ мамандықтарына байланысты терминдер оқытылады. Курсты білу кәсіби тілде сауатты сөйлеуге, сауатты жазуға мүмкіншілік береді.

3 Пәннің жұмыс сыйымдылығы

Семестр	Кредиттер саны	Аудиториялық сабақтар түрлері бойынша контакті сағаттар саны						Студенттің өздік жұмысының сағаттарының саны		Бақылау түрі
		барлығы	дәрістер	тәжірибе	зертхан алық	студиялық	жеке	барлығы	СОӨЖ	
3	2	90	-	30	-	-	-	60	15	емтихан
2	2	90	-	12	-	-	-	78	18	емтихан

4 Пәннің мақсаты мен міндеттері

Мақсат: Кәсіби қазақ тілі туралы түсінік қалыптастыру. Қазақ тілінде ОЗХТ және БЗХТ мамандықтарының тілін игерудің тиімді жолдарын анықтау. Кәсіби лексика мен ОЗХТ және БЗХТ мамандықтарға байланысты терминдерді меңгеріп, іс жүзінде қолдану дағдысын қалыптастыру. Кәсіби тілде сауатты сөйлеу, сауатты жазу дағдысын қалыптастыру.

Міндеттер: ауызша және жазбаша кәсіби салада сөйлеу тәртібі мен мәдениетінің деңгейін көтеру; қажетті стильдік әлеуметтік кәсіби білім қалыптастыру; коммуникацияның әртүрлі формалары мен түрлері бойынша сөйлеу тәртібінің стратегиясы мен тактикасы саласында шеберлік икемін жасау; практикалық бағытта сөйлеу мәдениетін қалыптастыру.

5 Білімдерге, шеберлікке және дағдыларға қойылатын талаптар

Осы пәнді оқып игеру нәтижесінде студенттер түсінуі керек:

- «Кәсіби қазақ тілі» пәнінің тілдік теориясын;
 -ОЗХТ және БЗХТ мамандықтары бойынша қолданылатын терминдердің қолданыс жиілігін.

білуі керек:

-лексикалық минимуммен жұмыс істеуді;
 -кәсіби, іскери қызметте ОЗХТ және БЗХТ мамандықтары бойынша мамандық тілін сауатты, мәдениетті жүргізуді.

6 Пререквизиттер

Пәнді оқып игеруде келесі пәндерде алынған білімдер қажет: қазақ тілі

7 Постреквизиттер

Пәнді оқып игеруде алынған білімдер, шеберліктер және дағдылар келесі пәндерді оқуда қажет: жалпы химиялық технология, химиялық өндірістердің негізгі процестері және аппараттары, кәсіпорын жобалары және кәсіпорындардың құрал-жабдықтары.

8 Тақырыптық жоспар

Күндізгі оқу түрі

№ р/с	Тақырыптардың атауы	Сабақтар түрі бойынша контактты сағаттар саны	
		Тәж	СӨЖ
1	Кіріспе. Кәсіби қазақ тілінің негіздері. Кәсіби мәтін	3	6
2	Терминдік сөздер. Маман саласындағы терминдер мен ұғымдар.	7	14
3	Кәсіби қазақ тілі және стиль нормалары	6	12
4	Кәсіби қазақ тілінде қолданылатын кәсіби сөздердің жиілігі	7	14
5	Кәсіби мәтінмен жұмыс істеу шарттары	7	14
Барлығы :		30	60

Сырттай оқу түрі

№ р/с	Тақырыптардың атауы	ТӘЖ	СӨЖ
1	Кіріспе. Кәсіби қазақ тілінің негіздері. Кәсіби мәтін	1	9
2	Терминдік сөздер. Маман саласындағы терминдер мен ұғымдар.	2	9
3	Кәсіби қазақ тілі және стиль нормалары	3	20
4	Кәсіби қазақ тілінде қолданылатын кәсіби сөздердің жиілігі	3	20
5	Кәсіби мәтінмен жұмыс істеу шарттары	3	20

БАРЛЫҒЫ :	12	78
------------------	-----------	-----------

9 Пәннің қысқаша сипаттамасы

Пән кәсіби қазақ тілінің негіздерін, кәсіби лексика мен ОЗХТ және БЗХТ мамандықтарына байланысты терминдерді білуге, кәсіби тілде сауатты сөйлеуге, сауатты жазуға мүмкіншілік береді.

10 Курстың компоненттері

10.1 Тәжірибелік сабақтар мазмұны

Тақырып	Атауы	Мазмұны
1	Кіріспе. Кәсіби қазақ тілінің негіздері. Кәсіби мәтін	Кәсіби қазақ тілін оқытудың ғылыми негізі. Тіл теориясындағы тілдік жүйе. Тіл теориясының салалары және олардың дамуы. Қазіргі қазақ тілінің даму ерекшеліктері. Мамандық тілі туралы түсінік.
2	Терминдік сөздер. Маман саласындағы терминдер мен ұғымдар	Терминдік сөздер туралы ұғым. Термин сөздер категориясы. Әр мамандық пен ғылым саласындағы терминдердің жасалу жүйесі. Терминдердің баламалық ұғымдары және аудармасы, қолданылу аясы.
3	Кәсіби қазақ тілі және стиль нормалары	Кәсіби қазақ тіліндегі стильдік ерекшелік. Кәсіби қазақ тілінің мамандық дамытудағы ролі. Дұрыс сөйлеу қағидасы. Сөз дәлдігі. Тіл тазалығы. Сөз байлығы. Сөз талғамы. Сөз әдебі. Сөзді дұрыс айту нормалары. Кәсіби мәтіндермен жұмыс істеу өлшемдері.
4	Кәсіби қазақ тілінде қолданылатын кәсіби сөздердің жиілігі	Кәсіби сөздердің жіктелу құрылымы. Кәсіби сөздердің ішіндегі активті және пассивті қолданысы. Кәсіби сөздердің жиілік қолданысындағы мағыналық түсінік беру, ақпарат беру құрылымын ажырату.
5	Кәсіби мәтінмен жұмыс істеу шарттары	Кәсіби мәтіннің мазмұнын түсіндіру әдістемесі. Кәсіби тілдегі мәтін және оның ерекшеліктері. Кәсіби мәтіндегі этномәдени айшықтар. Кәсіби мәтіндегі сөздік жұмысы. Кәсіби мәтіндегі аударма практикумы. Мамандық тілін сауатты жазу мен мәдениетті сөйлетудегі амал-әдістер. Кәсіби сөйлеу ортасы және кәсіби іскерлік.

10.2 Студенттердің өздік жұмысының мазмұны

№	СӨЖ түрі	Есеп беру түрі	Бақылау түрі мен формасы	Сағат көлемі
---	----------	----------------	--------------------------	--------------

1	Тәжірибелік жұмыстарға дайындау	Дәптерде конспект	Тәжірибелік сабақтарда сұрау	8
2	Аудитория сабағының мазмұнына кірмеген материалды меңгеру	Конспект	Ауызша тексеру	48
3	Бақылау іс-шараларына дайындау	Жауап парағы	Сұрау парағы	4
Барлығы				60

Тақырып 1. Кіріспе. Кәсіби қазақ тілінің негіздері. Кәсіби мәтін

1. Қазіргі қазақ тілінің даму ерекшеліктері жайлы материал жинақтау. [1. 19-46 б.], [6. 11-62 б.]

Тақырып 2. Терминдік сөздер. Маман саласындағы терминдер мен ұғымдар

1. Органикалық заттардың химиялық технологиясы (ОЗХТ) және Бейорганикалық заттардың химиялық технологиясы (БЗХТ) мамандықтарының негізгі терминдері бойынша кәсіби сөздік құрастыру [14. 5-163 б.], [15. 10-136 б.], [16. 8-224 б.], [17. 4-223 б.], [18. 4-35 б.]

Тақырып 3. Кәсіби қазақ тілі және стиль нормалары

1. ОЗХТ және БЗХТ мамандықтары бойынша мәтіндерді талдау, аудару, арнайы кәсіби терминдерді сөздіктерге енгізу [2. 7-187 б.], [3. 5-211 б.], [5. 3-207 б.], [6. 3-199 б.]

Тақырып 4. Кәсіби қазақ тілінде қолданылатын кәсіби сөздердің жиілігі

ОЗХТ және БЗХТ мамандықтары бойынша мәтіндерді талдау, аудару, арнайы кәсіби терминдерді сөздіктерге енгізу [2. 7-187 б.], [3. 5-211 б.], [5. 3-207 б.], [6. 3-199 б.]

Тақырып 5. Кәсіби мәтінмен жұмыс істеу шарттары

ОЗХТ және БЗХТ мамандықтары бойынша түсіндірме сөздік құрастыру [16. 8-224 б.], [17. 4-223 б.], [18. 4-35 б.]

Салмақтық үлестердің қорытынды бақылау және ағымдағы үлгерім түрлері бойынша таралуы

№	Бақылау түрлері	Балдардың максималды сандары	
		Рейтинг 1	Рейтинг 2
1	Ағымдағы бақылау	100	100
1.1	Сабақтарға қатынасу, сабақтарға дайындалу және топта жұмыс істеу	50	50
1.3	СӨЖ тапсырмаларын орындау және қорғау	50	50
	Барлығы	100	100

СӨЖ тапсырмаларын орындау мен тапсыруларын және сабақта жұмыс істеулерін бақылаудың іс-шараларының күнтізбелік кестесі

1-ші рейтинг										Балда
Аптала	1	2	3	4	5	6	7	8	АБ	Р жины

Максималды балл, соның ішінде бақылау түрлері бойынша		5	13	13	13	13	13	13	17	100	200
Тәжірибелік сабақтарға дайындалу және қатысу	СӨЖ түрі		ТД	ТД	ТД	ТД	ТД	ТД	ТД		
	Бақылау түрі		АС	АС	АС	АС	АС	АС	АС		
	Максималды балл	5	5	5	5	5	5	5	5		40
Қосымша материалды қарастыру	СӨЖ түрі		Т1	Т1	Т2	Т2	Т3	Т3	Т3		
	Бақылау түрі		КТ	КТ	С	С	КТ	КТ	С		
	Максималды балл		8	8	8	8	8	8	12		60
Курс тақырыптары бойынша аралық бақылау										100	100
2-ші рейтинг											
Аптала		9	10	11	12	13	14	15	АБ		
Максималды балл, соның ішінде бақылау түрлері бойынша		14	14	14	14	14	14	16	100	200	
Тәжірибелік сабақтарға дайындалу және қатысу	СӨЖ түрі	ТД	ТД	ТД	ТД	ТД	ТД	ТД	ТД		
	Бақылау түрі	АС	АС	АС	АС	АС	АС	АС	АС		
	Максималды балл	5	5	5	5	5	5	5	5		35
Қосымша материалды қарастыру	СӨЖ түрі	Т4	Т4	Т4	Т5	Т5	Т5	Т5	Т5		
	Бақылау түрі	КТ	С	КТ	С	КТ	КТ	С	С		
	Максималды балл	9	9	9	9	9	9	9	11		65
Курс тақырыптары бойынша аралық бақылау										100	100

Шартты белгілер: АС – ауызша сұрау, ТД – тәжірибелік жұмысқа дайындалу, Т – тапсырма, КТ – конспект, С – сөздік, АБ- аралық бақылау.

Кафедра отырысында мақұлданды «02» сәуір 2012 ж., хаттама № 11.

Кафедра меңгерушісі _____ Жапаргазинова К.Х. «02» сәуір 2012 ж.

11 Курстың саясаты

Студенттің оқу процесіне қатынасуы дегеніміз сабақтарға үнемі келу және сабақтың басына кешікпеу, тәжірибелік сабақтарда оқылатын материалды талқылауға белсенді қатысу, бақылау тапсырмаларын өздігінен орындау болады.

Тәжірибелік сабақтарға қатынасқаны үшін, топта белсенді жұмыс істегені үшін, тапсырмалар мен сөздіктерді мезгілінде тапсырғаны үшін студент 5 балл алуы мүмкін.

Студенттердің өздік жұмыстары тәжірибе сабақтарының тақырыптарына қатынасты болатын теориялық материалдарды оқып игеру болады.

СӨЖ-ді орындау мерзімдері сабақтар кестесі бойынша өзгеруі мүмкін және осы бағдарламада мерзімдері мен алынатын балдары көрсетілген.

Бірінші және екінші аралық бақылау қарастырылған тақырыптар бойынша ауызша сұрау түрінде, билеттер немесе тесттер бойынша жүргізіледі және 100 балдық жүйе бойынша бағаланады.

Семестр ішінде студент пәннің бағдарламасындағы барлық тапсырмаларды орындауға міндетті.

Емтихан кешенді түрде жазбаша жүреді. Тестілерде әрбір нұсқада 30 сұрақ бар. Олардың қорытынды бағадағы үлесі 0,6. Билеттерде екі сұрақ: біреуі теориялық, ал екіншісі аударма. Олардың қорытынды бағадағы үлесі 0,4. Емтихан нәтижесі 100 балдық жүйе бойынша бағаланады

Сабақтарда тәртіп бұзушылылар болса, олар аудиториядан шығарылуға дейін жазаланады. Келесі шаралар қолданылады:

– себепсіз салдармен сабаққа қатынаспаған студент осы сабақ үшін 0 балл алады;

– сабаққа кешіккен студент сабаққа берілетін балдың жартысын алады;

– тәртіпті бұзғаны үшін аудиториядан шығарылған студент 0 балл алады;

– мерзімінен кеш орындалған тапсырма үшін студентке алған балының жартысы ғана қойылады;

– бақылау шараларында көшірген студент аудиториядан шығарылады және 0 балл алады.

Егер Сіз сабақта немесе бақылау жұмысында дәлелді себеппен болмасаңыз, онда сізге оқытушының айтқан уақытында жеке тапсырма бойынша қайта орындау мүмкіншілігі беріледі.

12 Әдебиеттер тізімі

Негізгі

1 Бектұров Ш.К., Бектұрова А.Ш. Казахский язык для всех. Алматы: Атамұра, 2004.

2 Бектұров Ш.К., Қазақ тілі. Алматы: Атамұра, 2006

3 Оралбай Н., Құрманалиев К. Қазақ тілі. Алматы: Арыс, 2007.

4 Зейнулина А.Ф., Жұмабаева З.Е., Шаһарман Ә.П., Пазыл Ә.Қ. Искерикәсіби қазақ тілі: практикалық сабақтарға арналған әдістемелік нұсқау. 2009

5 Төлеуп М.М. Кәсіби бағытталған тілде сөйлеу біліктілігін дамыту: оқу құралы. Алматы, 2005.

Қосымша

6 Мусинов А., ж.б. Қазақ тілі: Студенттерге арналған оқулық/ А.Мусинов, М.Мухаметқалиева, Е.Құдайбергенов. - Алматы, 1995.

7 Қазақстан Республикасының Конституциясы. Алматы: «Жеті жарғы» 1998.

8 Бектұров Ш.К., Бектұрова А.Ш. Қазақ тілі для начинающих. Алматы: Рауан, 1994.

9 Бектұров Ш.К. Читаем газеты на казахском языке. Қазақша газеттерді оқып үйренейік. Алматы: ВШП «Әділет» 1999.

10 Белботаев А., Тукебаева Ж. Казахский язык для начинающих /1-3 книги/ Алматы: Қазақстан, 1994.

11 Оралбаева Н. Қазақ тілін үйренеміз. Алматы: «Мектеп» 1989.

12 Сейіт Кенжеахметов. Қазақтың салт-дәстүрлері мен әдет-ғұрыптары. Алматы: «Ана тілі» 1994.

13 Қазақ мақал-мәтелдері. Құрастырған Ж. Малайсарин. Алматы: «Ана тілі», 2003.

Сөздіктер

14 Қазақ тілінің түсіндірме сөздігі. 10 томдық, Алматы, 1986

15 Қазақша-орысша сөздік (50 мыңға жуық сөздер) Алматы «Дайк Пресс», 2002

16 Орысша-қазақша түсіндірме сөздік: химия / жалпы редакциясын басқарған э.ғ.д., профессор Е.Арын – Павлодар, 2002 – 79 б.

17 Мамандық бойынша қазақша-орысша терминдік сөздіктер жиынтығы. Павлодар, 2008

18 Тугамбаева Т.Б. Русско-казахский химико-технологический терминологический словарь. Орысша-қазақша химия-технологиялық терминологиялық сөздік. Әдістемелік нұсқаулар. Павлодар, 2007 – 39 б.